

ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ІНТЕГРАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ, ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ, ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИХ, ДУХОВНО-КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ СУСПІЛЬСТВА — КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СЛОВ'ЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (З НАГОДИ 25-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)

Пристинський В.М.

Слов'янський державний педагогічний університет

Анотація. У статті викладені результати синергетичного аналізу історичного, соціального, наукового, спортивно-педагогічного розвитку факультету фізичного виховання Слов'янського державного педагогічного університету в аспекті концепції ресурсної інтеграції чинників розробки системи професійної підготовки вчителя фізичної культури. Обґрунтовано організаційно-педагогічні умови розвитку управлінських, навчально-виховних, наукових, культурологічних, духовних, спортивно-педагогічних параметрів діяльності факультету фізичного виховання в структурі педагогічного університету.

Ключові слова: розвиток, студенти, викладачі, результат, система, чинники, умови, особистість, досвід, ресурси, організація, духовність, виховання, цінність, технологія, інтеграція, концепція.

Вступ. Шлях України до європейської та світової інтеграції зумовлює необхідність інтенсивних змін в освітньому просторі сучасного суспільства, що відповідає цілям розвитку людства, прийнятих на саміті «1000-ліття ООН» [8, 9, 12]. Ці зміни обумовлені багатьма чинниками, серед яких важливе місце посідають трансформаційні процеси в соціальній, науковій, культурологічній, духовній сферах, а також необхідністю формування нових цілей в освіті [6, 8, 9]. У викладеному аспекті особливої значущості набуває вивчення організаційно-педагогічного, соціального, управлінського, професійного, наукового, культурологічного, духовного досвіду діяльності вищої педагогічної школи України. Аналіз й узагальнення цього досвіду, за твердженнями І.Беха, В.Григоренка, Г.Шевченко, дозволить виокремити закономірності, умови, чинники, напрями подальшого розвитку вищої педагогічної школи на засадах інноваційної спрямованості, а також унеможливить прояв негативних факторів щодо її модернізації [2, 3, 6, 15].

В умовах сьогодення України шкільна здоров'язберігаюча освіта, а в зв'язку з цим, і проблема якості підготовки вчителя фізичної культури, перетворюються на стратегічну сферу існування демократичної країни, реалізація якої має бути в центрі уваги державних і громадських кіл суспільства, пріоритетним напрямом його соціального, наукового, культурного, економічного розвитку.

Рівень здоров'я і культури здорового способу життя людини повинні стати основними критеріями ефективності реалізації цих процесів [1, 4, 5, 7].

Визначення стратегічних цілей розвитку освітньо-виховної й фізкультурно-оздоровчої галузі України передбачає дослідження соціально-педагогічних умов діяльності факультетів фізичного виховання педагогічних університетів [8, 10, 11]. Учені наголошують на тому, що етапний аналіз діяльності педагогічних структур (у тому числі факультетів фізичного виховання, інститутів фізичної культури), а також вивчення й узагальнення новітнього досвіду та його впровадження в освітньо-виховний простір є підґрунтям для оптимального управління ними [12, 13, 14].

Стаття підготовлена відповідно плану НДР кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації Слов'янського державного педагогічного університету (СДПУ) з проблеми «Теоретико-методологічні основи проєктивної розробки інтерактивних педагогічних технологій фахової підготовки учителя фізичної культури» (керівник теми д.пед.н., проф. Григоренко В.Г.).

Мета роботи полягає в здійсненні дослідження історичних, соціальних, наукових, спортивно-педагогічних, культурологічних аспектів 25-літнього періоду розвитку факультету фізичного виховання СДПУ, на основі яких передбачається виокремити, узагальнити, обґрунтувати та забезпечити ампліфікацію організаційно-педагогічних чинників його подальшого розвитку.

Завдання дослідження:

- вивчити соціально-педагогічні умови розвитку факультету фізичного виховання;
- систематизувати чинники, що визначають зміст концепції розвитку факультету фізичного виховання;
- виокремити, узагальнити, обґрунтувати і забезпечити ампліфікацію організаційно-педагогічних умов подальшого розвитку факультету.

Методи дослідження — аналіз науково-методичної літератури, а також нормативних документів, що регламентують діяльність факультету (успішність науково-дослідної роботи викладачів і студентів; ступінь спортивних досягнень і результати моніторингу фахової підготовленості студентів; запити суспільства на випускників факультету відповідно до кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціаліста, магістра; результати акредитаційних комплексних контрольних робіт).

Методологічною основою дослідження виступили положення «Теорії мотивованого впливу диференційно-інтегральних оптимумів педагогічних чинників етапного формування в студентів професійних здібностей учителя фізичної культури» (В.Григоренко, 1998) [6], а також «Концепції духовно-культурних цінностей освіти та виховання учнівської молоді» (Г.Шевченко, 2008) [15].

Виклад основного матеріалу. У середині 1980-х рр. в Україні склалися такі суспільно-соціальні й освітньо-виховні умови, у яких збереження здоров'я дітей і підлітків впродовж навчання в загальноосвітній школі стало стратегічною проблемою для держави. Її розв'язання об'єктивно обумовило необхідність підвищення якості професійно-педагогічної підготовки фахівців фізичної культури і спорту, а також фізичної й соціальної реабілітації.

Зважаючи на певний дефіцит учительських кадрів з фізичної культури, Міністерство народної освіти України (Постановою № 57 від 6 лютого 1985 р.) у структурі фізико-математичного факультету Слов'янського державного педагогічного інституту відкриває відділення, яке в 1987 р. набуло статус факультету фізичного виховання.

Відкриття факультету стало значною віхою загального розвитку навчального закладу та фізкультурно-оздоровчого й спортивного руху в Донецькій області. У витоків становлення факультету були провідні фахівці управління освітою, а також спеціалісти фізичного виховання і спорту регіону — Роберт Михайлович Михайлів, Юрій Васильович Васильєв, Борис Антонович Мирончук, Валерій Григорович Григоренко. Багато зусиль для розвитку факультету, забезпечення його матеріально-технічної бази, формування кадрової політики приклали ректор інституту Хворостянов Олексій Пилипович, проректор з навчально-виховної роботи Ковальчук

Владислав Миколайович, декан фізико-математичного факультету Прун Анатолій Федорович, головний лікар санаторію «Шахтобудівник» Самойлович Віктор Анатолійович.

Прогресивні науково-педагогічні погляди цих фахівців дозволили в якості концепції організації та розвитку факультету використати інтеграцію професійних, наукових, духовно-культурологічних, організаційно-управлінських, спортивно-педагогічних ресурсів Донецької області й України. Такий концептуальний і організаційно-управлінський підхід до структурування факультету, навіть на початковому етапі його розвитку, забезпечив оптимальні умови професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Їх реалізація передбачала модульну організацію навчально-виховного процесу, спрямованого на мотивований особистісно орієнтований підхід до підготовки студентів з використанням інтерактивних педагогічних технологій, а також систему моніторингу якості професійних досягнень майбутнього фахівця фізичної культури.

Виконання навчального плану підготовки вчителів фізичної культури забезпечували викладачі кафедри методики викладання спортивно-педагогічних дисциплін (завідувач — к.пед.н., доцент Мирончук Б.А., а згодом к.н. з фіз. виховання і спорту Щелкунов А.О.) та теоретичних і медико-біологічних основ фізичного виховання (завідувач — д.пед.н., проф. Григоренко В.Г.). Згодом останній підрозділ трансформувався в кафедру теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації й кафедру валеології та корекційної медицини (завідувач — д.мед.н., проф. Самойлович В.А.). Першим деканом факультету (1987—1993 рр.) був к.пед.н., доцент Кудінов Анатолій Олександрович, а згодом — к.пед.н., доцент Мирончук Б.А. та к.пед.н., доцент Віцько С.М.

Зародження та розвиток наукової роботи на факультеті пов'язано з іменем Валерія Григоровича Григоренка — випускника Ворошиловградського державного педагогічного інституту (нині Луганський національний педагогічний університет ім. Т.Шевченка), який він з відзнакою закінчив у 1976 р., майстра спорту СРСР, а з 1977 р. почав працювати викладачем на факультеті фізичного виховання; у 1983 р. — здобув науковий ступінь кандидата педагогічних наук; з 1985 р. — викладає в Слов'янському державному педагогічному університеті. У 1991 р. Григоренко В.Г. здобуває науковий ступінь доктора педагогічних наук, захистивши дисертацію в НДІ дефектології Російської академії освіти (м. Москва), у якій обґрунтував основні положення «Теорії мотивованого впливу диференційно-інтегральних оптимумів педагогічних факторів на психомоторний розвиток людини (фізичне виховання, спортивна

підготовка, професійно-прикладне фізичне виховання, фізична й соціальна реабілітація» [6].

Професор Григоренко В.Г. у 1993 р. організує кафедру теоретичних і медико-біологічних основ фізичного виховання, на базі якої почала життя його наукова школа «Соціально-педагогічної та корекційно-реабілітаційної кінезіології». Результатом її плідної діяльності стало відкриття в 1993 р. аспірантури за спеціальністю «корекційна (спеціальна) педагогіка» та підготовка 15 кандидатів і 3 докторів наук, видання понад 470 наукових праць із проблем фізичної й соціальної реабілітації дітей і підлітків із вадами психомоторного розвитку, а також професійно-педагогічної освіти [7]. Особливого успіху в діяльності цієї школи досягли його талановиті учні — кандидати педагогічних наук О.П. Глоба, В.М. Пристинський, Ю.Ю. Любезнов, С.М. Віцько, Т.А. Євтухова, Т.Л. Лактюшина, Л.П. Іванченко, О.М. Зіновієв, кожен з яких мають свій достатньо успішний науковий і професійно-педагогічний шлях.

Реалізацію означеного концептуального підходу забезпечував стабільний професорсько-викладацький склад кафедр факультету, що слід вважати однією з організаційно-управлінських умов його ефективного функціонування в системі вищої педагогічної освіти України. При цьому слід наголосити на тому, що на різних етапах розвитку факультету важливе значення мало співробітництво його організаторів, керівників, науковців, викладачів із такими відомими в галузі педагогічної освіти вченими, як д.пед.н., проф. Сермеєв Б.В., дійсн. чл. АПН України, д.пед.н., проф. Богуш А.М., к.пед.н., проф. Шеремет Б.Г. (м. Одеса); д.мед.н., проф. Тондій Л.Д., к.пед.н., проф. Балбенко С.Ю. (м. Харків); дійсн. чл. АПН України, д.пед.н., проф. Синьов В.М. (м. Київ); дійсн. чл. АПН України, д.пед.н., проф. Шевченко Г.П., д.пед.н., проф. Горашук В.П., к.пед.н., проф. Васін Ю.Г. (м. Луганськ); д.пед.н., проф. Байкіна Н.Г. (м. Запоріжжя); д.пед.н., професори з Росії Філін В.П., Макаров О.М., Лубовський В.І., Іполітова М.В., Гозова О.П., Солнцева Л.І. (м. Москва); Малаєв Д.М. (м. Махачкала); Абзалов Р.А. (м. Казань).

Таке творче співробітництво забезпечило ампліфікацію науково-методичної підготовки студентів на основі інноваційних інформаційних і діалогово-комунікативних педагогічних технологій, а також обумовлювало формування у викладачів і студентів широкого кола науково-дослідницьких ідей, поглядів й інтересів. Втілення їх в освітньо-виховний простір плідно здійснюється й нині під керівництвом д.пед.н., проф. Григоренка В.Г., а також д.пед.н., проф. Омельченко С.О., яка в 2008 р. очолила випускні кафедру теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації. Під їх керівництвом викладачі факультету розробля-

ють та впроваджують у практику фахової освіти студентів інтерактивні педагогічні технології, інноваційні дидактичні системи, що забезпечує якісну підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів, а також інтеграцію університету в Болонський процес.

Дослідження організаційно-педагогічних умов розвитку факультету дає змогу зазначити, що одним з ефективних чинників його успішної діяльності є концептуальне положення щодо духовно-культурологічних цінностей освіти та виховання в процесі фахової підготовки студентів і науково-педагогічної діяльності викладачів. У зв'язку з цим вони плідно співпрацюють з НДІ «Духовного розвитку людини» Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля, м. Луганськ (директор — чл.-кор. АПН України, д.пед.н., проф. Шевченко Галина Павлівна). Результатом цієї співпраці стало відкриття в структурі факультету науково-дослідної лабораторії «Духовного й фізичного виховання учнівської молоді та студентів» (завідувач лабораторією — к.пед.н., доцент Пристинський В.М.; наук. конс. — д.пед.н., проф. Григоренко В.Г.). Перспективними, на наш погляд, напрямками такого співробітництва є розробка інтерактивних педагогічних технологій фахової підготовки вчителя фізичної культури, а також фізкультурно-оздоровчої діяльності учнівської молоді; теоретичних і методологічних положень принципу духовної домінантності у формуванні професійно-педагогічної мотивації студентів у процесі їх фахової підготовки тощо.

Конструктивний аналіз діяльності викладачів факультету, як об'єкту духовного і мотиваційно-системного дослідження, реалізація особистісно орієнтованого підходу до студентів у складних соціально-економічних умовах сьогодення, дають змогу забезпечувати подальший розвиток й удосконалення процесу професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури, формування його активної життєвої позиції.

Концепція розвитку факультету, його ціннісні орієнтації передбачали науково-педагогічну підготовку викладачів із метою комплектування стабільного і якісного складу кафедр. Із самого початку створення факультету, і по нині, на різних кафедрах плідно реалізують свій науково-педагогічний потенціал доценти, кандидати наук Пристинський В.М., Іванченко Л.П., Віцько С.М., Борщов С.М., Зіновієв О.М., Євтухова Т.А., Щелкунов А.О., а також старші викладачі Іванченко С.Г., Чернобай С.О., Холодний О.І., Нотченко В.Д.

У різні роки значний внесок у підготовку кваліфікованих фахівців на факультеті здійснювали д.пед.н., проф. Кудінов А.О., д.біол.н., проф. Трушкін А.Г., д.пед.н., проф. Сермеєв Б.В., д.пед.н., проф. Сергієнко Л.П.; к.пед.н., доценти Глоба О.П., Любезнов Ю.Ю., Янова Т.Т., Дробний П.Д.; к.біол.н.,

доценти Зальцман А.Б., Черніков Ю.Т., Чехов А.А., Трададюк А.А., Барашкін М.В., а також викладачі Пристинська Т.М., Паламарчук С.Р., засл. тренер України Анушкевич І.К., що сформувались як учені, педагоги, особистості в умовах професійних традицій факультету.

Результатом науково-дослідної й навчально-методичної роботи факультету та його наукової школи є видання понад 1000 наукових і методичних праць (підручники, наукові монографії, навчально-методичні посібники, розробки педагогічних технологій і методичні рекомендації, наукові статті у фахових виданнях ВАК України), що в повній мірі відображає наукові погляди, фахові позиції, ціннісні орієнтації, духовні й громадянські ідеали педагогів факультету.

Системна реалізація основних положень концепції розвитку факультету обумовила стабільне зростання освітньо-виховних і навчальних результатів студентів, про що свідчать стабільні показники успішного виконання акредитаційних комплексних контрольних робіт, а також спортивні досягнення.

Так неодноразовими учасниками, переможцями і призерами Всеукраїнських олімпіад, конкурсів студентських наукових робіт у різні роки були Горгола Ю., Вахрушин А., Головенко І., Єрмоленко С., Казначеев А., Бутов О., Рипунов М., Гребенюк Є., Новомлинський Є. та ін.

Випускники факультету, яких за роки його існування підготовлено понад 3500 осіб, плідно працюють у різних ланках системи освіти України: учителями міських і сільських загальноосвітніх шкіл; викладачами кафедр фізичного виховання ВНЗ і професійно-технічних навчальних закладів; тренерами ДЮСШ, шкіл вищої спортивної майстерності й олімпійського резерву, а також фахівцями фізичної й соціальної реабілітації осіб з особливими психофізичними потребами. Свого часу випускниками факультету були викладачі університету (декан дефектологічного факультету к.пед.н., доцент Луценко В.С., а згодом к.пед.н., доцент Дичко В.В.; доцент кафедри педагогіки, к.пед.н. Євтухова Т.А.; доцент кафедри валеології та корекційної медицини, к.хім.н. Аверічева І.Р.; доцент кафедри корекційної педагогіки, к.пед.н. Лактюшина Т.Л.).

Концепція інтеграції організаційно-технологічних, професійно-педагогічних, наукових, теоретико-методологічних, духовно-культурних ресурсів розвитку факультету забезпечила умови щодо можливості використання студентами потенціалу висококваліфікованих фахівців (тренерів-викладачів, лікарів, психологів), а також найкращої учбової й спортивної бази міста, де вони навчаються, і підвищують рівень спортивної майстерності в різних видах спорту. Існуючі на факультеті духовно-культу-

рологічні традиції виховної роботи забезпечують підґрунтя для формування гармонійно розвиненої та професійно мотивованої особистості студента — активного пропагандиста здорового способу життя, культури здоров'я. Студенти факультету мають достатньо високий рівень духовної сформованості, соціальної, фахової й творчої активності, організованості, загальної й професійно-педагогічної культури, а також здатності до самовиховання й самовдосконалювання, самоосвіти, фахової самоактуалізації, соціально-педагогічної самореалізації.

Інтеграція професійних, наукових, спортивних, духовно-культурологічних ресурсів факультету, університету, міста, Донецької обл. і України дозволили отримати значні результати в спортивно-педагогічній підготовленості студентів, як базового чинника їх фахової компетентності та професійної самореалізації в різних ланках національної системи освіти.

Випускниками факультету різних років були спортсмени, які мають високі результати у спорті вищих досягнень, а саме:

- велосипедний спорт (засл.м.с., чемпіони світу в командній гонці 1989 р. Загребельний Євген і Марковниченко Олександр);

- плавання й водні види спорту (м.с.міжн.кл., призери Олімпійських ігор 1988 р. Лозик Валерій і Бориславський Олексій; м.с.міжн.кл. зі стрибків у воду, володарка Кубка Нобеля 1997 р. Барнцова Олена; засл.м.с., повний кавалер орденів України «За заслуги», триразовий чемпіон Паралімпійських ігор, дворазовий чемпіон і рекордсмен світу, п'ятнадцятиразовий чемпіон і рекордсмен Європи Мащенко Олександр; дворазовий чемпіон XII Паралімпійських ігор, кавалер ордена «За мужність» Кліперт Сергій; чемпіон Паралімпійських ігор 2004 і 2008 рр. Калина Андрій; призерка чемпіонатів світу та Європи Волкова Юлія);

- волейбол (засл.м.с., члени збірних команд України та СРСР Шадчин Олександр, Коров'янський Олександр; м.с., члени збірної команди України 1992 р. Остапеч Олег, Загоренко Олександр);

- спортивне орієнтування (м.с.міжн.кл., член збірної команди України, переможець міжнародних змагань, учасник чемпіонату світу 2003 р. Штанько Сергій; м.с.міжн.кл., неодноразовий переможець змагань «Київська весна», член збірної команди України Гомзик Андрій; м.с., дворазова переможниця змагань «Київська весна», член збірної команди України Резенко Світлана);

- види спортивної боротьби і єдиноборств (м.с.міжн.кл., срібний призер Кубка світу з джиуджитсу, член збірної команди України із дзюдо і самбо Ахременко Олексій; м.с.міжн.кл., дворазова переможниця чемпіонату світу із самбо 1996 р. Тарагуля Лариса; м.с., чемпіон молодіжної першості

світу із самбо 1996 р. Хілобок Юрій; м.с.міжн.кл., бронзовий призер чемпіонату Європи із самбо, неодноразовий призер чемпіонатів України із дзюдо Баранник Максим; м.с.міжн.кл., призер чемпіонату Європи, бронзовий призер Кубка світу із самбо 1990 р. Старов Володимир; м.с.міжн.кл., чемпіон світу із карате-до 2005 р. Анашкін Андрій);

- пауерліфтинг (м.с.міжн.кл., срібний призер чемпіонату Європи 2005 р. Логоша Максим; м.с., срібний призер Кубка світу серед студентів 2003 р. Гриценко Тетяна; м.с., чемпіон України 2007 і 2008 рр. Григоренко Григорій; м.с.міжн.кл., багаторазові чемпіони України, призери чемпіонатів Європи Поставалов Артем, Рожанський Володимир);

- легка атлетика (засл.м.с., учасник Олімпійських ігор в Атланті Жуков Олександр; м.с.міжн.кл., чемпіонка Всесвітньої універсиади 2003 р. у метанні диску, учасниця Олімпійських ігор 2004 р. в Афінах Фокіна Наталія; м.с.міжн.кл., рекордсмен України в бігу на 400 м, учасник Всесвітньої універсиади 1999 р. в Японії Кульбацький Валентин; м.с.міжн.кл., чемпіонка Всесвітньої універсиади, учасниця чемпіонатів світу та Європи Штангеева Ірина; м.с.міжн.кл., призер чемпіонату Європи 1996 р. з марафонського бігу Наумов Андрій; засл.м.с., чемпіон Паралімпійських ігор 2000 р. у метанні диску й штовханні ядра, чемпіон Паралімпійських ігор 2004 р. в Афінах у штовханні ядра Ясиновий Олександр).

Випускники факультету фізичного виховання успішно реалізують свій фаховий рівень на тренерській роботі. Так отримали звання заслуженого тренера України Костянтин Степанцов, Олександр і Сергій Симахіни, Ігор Котлярів, Володимир Пласовець, Андрій і Світлана Казначееви.

Згідно з основними положеннями концепції розвитку факультету визначальною навчально-виховною умовою ефективною діяльності викладачів є використання спортивних, професійно-педагогічних, наукових досягнень студентів у процесі викладання таких фахово зорієнтованих дисциплін, як «Історія фізичної культури», «Теорія і методика фізичного виховання і спортивної підготовки», циклу «Спортивно-педагогічних дисциплін», «Педагогічні основи фізичної і соціальної реабілітації учнів», циклу «Психолого-педагогічних дисциплін». Такий організаційно-педагогічний підхід, навчально-виховна традиція факультету формує в студентів мотивацію успішної діяльності, почуття патріотизму, духовності, загальну й педагогічну культуру особистості майбутнього вчителя фізичної культури, тренера-викладача.

Отже, викладені результати впливу основних положень концепції розвитку факультету фізичного виховання свідчать про те, що вони обумовлені системною й ефективною реалізацією освітньо-виховної політики його розбудови. Її реалізація базувалась на засадах інтеграції організаційно-

технологічних, професійно-педагогічних, теоретико-методологічних, духовно-культурологічних ресурсів суспільства як концепції розвитку сучасного вищого педагогічного закладу освіти.

Висновки

Таким чином, системний аналіз діохронного розвитку факультету фізичного виховання СДПУ дозволяє сформулювати низку організаційно-педагогічних висновків.

1. Теоретико-методологічне дослідження проблеми розвитку вищої педагогічної школи дозволяє стверджувати, що оптимізація професійно-педагогічної підготовки вчителя фізичної культури повинна базуватися на засадах об'єктивного визначення впливу дії комплексу умов, фахових досягнень студентів, а також науково-методологічного забезпечення, матеріально-технічного й кадрового ресурсу щодо перспектив подальшого розвитку кафедр факультету. Такий концептуальний підхід до аналізу ефективності діяльності структурного підрозділу університету слід вважати науковим підґрунтям іманентного позиціювання в його розвитку інноваційних досягнень, авторських педагогічних технологій, наукових шкіл, духовно-культурних традицій, ціннісних орієнтацій щодо формування особистості майбутнього вчителя фізичної культури.

2. Організаційно-педагогічна концепція інтеграції названих складових ресурсів суспільства, а також його соціальних і фізкультурно-оздоровчих інституцій є теоретичним і практичним підґрунтям подальшого розвитку вищої педагогічної школи, її структурних форм (кафедр, факультетів, профільних інститутів, педагогічних університетів).

Основні положення цієї концепції практично підтверджені позитивними результатами діохронного розвитку факультету фізичного виховання СДПУ, який забезпечив утворення ефективного освітньо-виховного середовища фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. Освітньо-виховне середовище факультету, як наслідок інтеграції визначених чинників його розвитку, забезпечило оптимальність впливу педагогічних факторів у формуванні особистості студентів на основі:

- «силового поля» професійно-педагогічної мотивації фахової підготовки студентів, якому притаманне зростання під впливом наукових, методичних, технологічних чинників, а також високого рівня професійно-педагогічної компетентності й культури викладачів, соціокультурних традицій університету, міста, регіону;

- міждисциплінарних, теоретичних, методологічних, духовно-культурологічних зв'язків у реалізації навчальних предметів із фахової підготовки,

що спрямовані на формування в студентів когнітивних, аксіологічних, праксіологічних, духовних, афективних, мотиваційно-потребнісних компонентів професійно-педагогічної майстерності майбутнього вчителя фізичної культури;

- взаємодії факультету із соціальними інститутами суспільства, що опікуються проблемами розвитку, збереження й корекції психосоматичного здоров'я дітей і підлітків, а також формування здорового способу життя й культури здоров'я особистості.

3. Перспективи подальшого розвитку факультету фізичного виховання знаходяться в теоретико-методологічній площині нової парадигми освіти, що передбачає особистісно орієнтоване формування в студентів професійно-педагогічних здібностей, ціннісних орієнтацій, духовності, гуманістичного фахового світогляду на основі стратегічних цілей розвитку, модернізації, реформування національної освіти. Такий підхід забезпечить формування особистості вчителя фізичної культури нової фахової формації, якому буде притаманна здібність виховувати в підростаючого покоління свідоме ставлення до свого здоров'я, а також до здоров'я інших людей як особистісно-суспільної цінності.

Список літератури

1. Баханов К.О. Організація особистісно орієнтованого навчання / К.О. Баханов. — Харків: «Основа», 2008. — 159 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості [у 2-х кн.]. Кн. 1. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади / І.Д. Бех. — К.: Либідь, 2003. — 280 с.
3. Бех І.Д. Виховання особистості [у 2-х кн.]. Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади / І.Д. Бех. — К.: Либідь, 2003. — 344 с.
4. Вацеба О.М. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні / О.М. Вацеба. — Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 1997. — 232 с.
5. Горашук В.П. Формирование культуры здоровья школьников (теория и практика) / В.П. Горашук. — Луганск: Альма-матер, 2003. — 388 с.
6. Григоренко В.Г. Теоретико-методологічні засади побудови концептуальної моделі формування професійних здібностей педагога / В.Г. Григоренко. — Одеса: вид. ПУДПУ ім. К.Д. Ушинського, 1998. — 165 с.
7. Енциклопедія сучасної України [у 20-ти т.]. — Т. 6. — К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — С. 426.
8. Модернізація освіти в Україні // Аналітичний огляд результатів Всеукраїнського опитування керівників загальноосвітніх навчальних закладів у 2004 р. — К.: «К.І.С.», 2004. — 32 с.
9. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / за заг. ред. О.І. Локшиної. — К.: «К.І.С.», 2004. — 128 с.
10. Пристинський В.М. Педагогічні основи управління професійною підготовкою вчителя фізичної культури: Навч. посібник / В.М. Пристинський, С.Ю. Балбенко, В.Г. Григоренко, Ю.Г. Васін. — Харків: ХДПІ ім. Г.С. Сковороди, 1992. — 160 с., іл.
11. Прокопенко І.Ф. Педагогічні технології: Навч. посібник / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. — Харків: Колегіум, 2005. — 224 с.
12. Стратегія реформування освіти в Україні // Рекомендації з освітньої політики. — К.: «К.І.С.», 2003. — 296 с.
13. Ткачова Н.О. Історія розвитку цінностей в освіті: монографія / Н.О. Ткачова. — Харків: ВЦ ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. — 223 с.
14. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник / О.М. Худолій. — 2-е вид., випр. — Харків: «ОВС», 2008. — 408 с.
15. Шевченко Г.П. Духовно-нравственное воспитание учащейся молодежи / Г.П. Шевченко // Педагогика. — 2008. — № 9. — С. 11—25.

Надійшла до редакції 27.05.2010 р.

Пристинский Владимир. Интеграция организационно-технологических, профессионально-педагогических, теоретико-методологических, духовно-культурных ресурсов общества — концепция развития факультета физического воспитания Славянского государственного педагогического университета (в связи с 25-летием основания). Славянский государственный педагогический университет.

В статье представлены результаты синергетического анализа исторического, социального, научного, спортивно-педагогического развития факультета физического воспитания Славянского государственного педагогического университета в аспекте концепции ресурсной интеграции. Обоснованы организационно-педагогические условия развития управленческих, учебно-воспитательных, научных, культурологических, духовных, спортивно-педагогических параметров деятельности факультета физического воспитания в структуре педагогического университета.

Ключевые слова: развитие, результат, факторы, оптимизация, опыт, ресурсы, духовность, ценность, интеграция, концепция.

Prystynskiy Volodymyr. The integration of organizational, technological, professional, pedagogical, scientific, methodological, spiritual and cultural resources of the society is a key concept in the development of the Physical Education Department at Slavyansk State Pedagogical University (in the connection with the 25th anniversary of its foundation). The Slavyansk State Pedagogical University.

The article presents the results of synergetic analysis of historical, social, scientific, sporting and pedagogical development of the Physical Education Department of Slavyansk State Pedagogical University in terms of resource integration.

The article gives grounds for organizational, pedagogical conditions for the development of managerial, educational, scientific, cultural, spiritual, sporting and educational settings of the Faculty of Physical Education within the structure of the Pedagogical University.

Key words: development, result, factors, optimization, experience, facility, spiritual, value, integration, concept.